

Beste 'Prestige' bat Galiziako kostaldean?

URKO APAOLAZA AVILA

Duela hainbat astetatik etengabe ari dira azaltzen plastikozko botatxoak Galiziako Rias Baixaseko hondartza eta arroketan. Kargamentua abenduaren 13an galdu zuen itsasontzi batek Portugalen eta geroztik kostaldeko naturguneei ere eragiten ari da. Ekologista taldeek salatu dute administrazioa geldirik dagoela hondamendiarren aurrean eta boluntarioak ari direla botatxoak jasotzen.

"Marea zuria", hala deitu diote azken asteetan Galiziako Rias Baixasen izaten ari den hondamendi ekologikoari. Abenduaz geroztik milioika plastikozko botatxo zurik, 5 milimetro eskasekoak, hango hondartza eta kostaldeak zikintzen ari dira etengabe. 25 kilogramoko zakutan bilduta zeuden pellet-ak dira botatxo ia mikroskopikoak -erabilera ugari duen materiala-.

Noia Limpak jakin duenez, abenduaren 13an itsasontzi batek bere kargamentuaren sei edukiontzi galdu zituen Portugalen, Viana do Castelo inguruan, eta edukiontzi oso bat botatxo horiek daramatzaten zakuz beteta zegoen. Oraingoz 52 poltsa jaso dira, baina poltsa gehiago azaltzen ari dira egunetik egunera. Zaku asko hautsita agertu dira eta barruko *bolina*-k toki guztietan barreiatuta. Argi ultramorea estabilizatze-ko material gisa identifikatu dute plastikoko hori, oso arina, eta behin barreiatuta "ia ezinezkoa garbitzeko", diote.

Noia Limpak sare sozialetan zabalduak bideo batean azaldu duenez, botatxoak toxikoak izateaz gain "iman modukoak dira" eta beste substantzia toxikoak xurgatzen dituzte. Gainera, arrain, hegazti eta krustazeoek arrainen arrautzekin konfunditu eta irensten dituzte; azkenerako urdaila botatxoak bete eta gosez hiltzen dira animaliak.

Bestetik, substantzia toxikoak arrainen ehun lodietan ere pilatzen dira eta ondoren gizakiok jaten ditugu: "Okerrena da ez direla desegiten, nanopartikuletan banatzen dira eta itsas elikadura kate osoan barreiatzen dira". ●

ANALISIA

Voxeko euskal anti-sistemak

ZIGOR OLABARRIA OLEGA

Eta, zer giro ostegunari begira?", galdetu nion A30eko grebaren antolakuntzan ari zen militante feministari. "Egia esan, burua ikastetxeko gatazka batean izan dut azkenaldian", erantzun zidan larritasun aurpegiarekin.

Vox alderdiaren Solidaridad sindikatuak greba orokorrera deitu zuen A24an, PSOEek alderdi politiko katalanekin adostutako Amnistia Legearen aurkako Madrileko protesten testuinguruan: "Irmo arbuizatzeko murrizketa sozialak, lan-eskubideen ezabatzea eta langileen arteko desberdintasun politikak, gertatuko direnak separatismoari eta Espainiaren batasuna hautsi nahi dutenei egindako kontzesioen babesean". Greba horrekin bat egitekoa zen nire solaskidearen ikastetxeko geletako bat. Eta hor ari ziren irakasleak, ikasleekin hizketan, atzera egin zezaten konbentzitu nahian, greba horrek eta eskuin muturrak langileen eskubideen babesarekin zerikusirik ez zutela ulertarazi nahian. "Ezin duzu imajinatu zein muturreko jarrera duten euskararen eta gizarte prestazioen aurka", azaldu zidan asaldatuta. Are gehiago asaldatu nintzen ni hurrengo datuarekin: Goi Mailako Heziketa Ziklo bateko Gizarte Integrazioko ikasleek ari zen: hau da, etorkizunean baztertutako herritarrekin lan egingo duten pertsonak.

Horrek guztiak adierazten zuenaz hausnartzen aritu ginen minutu batzuek. Eskuin muturrak bere mezu eta baloreak jendartean zabaltzeko duen gaitasun handia, gazteen kasuan bereziki sare sozialen bidez. Askotan errepikatzen dugunaren aurka, 'Espainian ez bezala' Hego Euskal Herrian eskuin muturreko birusetik libre garen uste ustela, eta adi egon beharra. Eta, batez ere, ezkerrean gabeziak uzten dituela agerian.

Gazte horiek sistemarekiko aurkakotasun batetik eta gauzak aldatu nahitik ari ziren pentsatzen eskuin muturraren grebarekin bat egitea, beren burua eskuin muturrekotzat izan gabe ere. Eskuin muturra dute jarrera 'anti-sistema' ren erreferentzia gisa, ez ezkerre. Zergatik? Akaso, batetik, eskuin muturra mezu anti-sistemak baliatzen eta eskuin klasikoak demokrazia formalaren oinarriak auzitan jartzen ari den garaiotan, ezker parlamentariak 'demokraziaren' eta 'ongizate estatuaren' apurrak salbatzeko ahaleginean jartzen duelako indarra, horien aurreko alternatibetan baino. Eta, bestetik, posizio eta planteamendu erradikalagoak edo egiazki anti-sistemak dituzten sektore ezkerrietarrek ez dutelako irismen nahikorik herritar 'arrunt' gehienengana heltzeko.

Pentsatu dezagun arrazoiak horiek edo beste batzuk diren, baina, batez ere, indartu ditzagun espazio, iruditeria, alternatiba antikapitalista, antipatriarkal, antikolonialak, nork egokien deritzon lubakitik. Bestela, dagoen eta areagotuko den haserre, beldur eta ziurgabetasunaren aurrean, herritarren gehiengoak eskuinera begiratzen jarraituko du erantzun eta babes bila, nola Espainian, Europan edo Argentinan, hala Euskal Herrian. Eta ezkerrean eskuineko markoak barneratzen jarraituko dugu, indar grabitatorio nagusiak erakarrita. ●